

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government

MINISTRIA E FINANCAVE/MINISTARSTVO ZA FINANSIJE
MINISTRY OF FINANCE

KB FR Kosovo Board on Standards for Financial Reporting
 BK RF Bordi Kosovar mbi Standardet per Raportim Financiar
 KB FI Kosovski Bord za Standarde Finansijskog Izvestavanja

SKK 10

Shpalosjet e palëve të ndërlidhura

Qëllimi

Qëllimi i këtij standardi është që t'i përshkruajë kërkesat e shpalosjes për transaksionet ndërmjet ndërmarrjes raportuese dhe palëve të ndërlidhura me të. Palët e ndërlidhura të një ndërmarrjeje i përfshijnë drejtorët e saj dhe udhëheqësit e lartë, filialet brenda grupit dhe ndërmarrjet e tjera me disa drejtorë të përbashkët, të cilët janë në gjendje të ushtrojnë ndikim të madh mbi transaksionet ndërmjet ndërmarrjeve. Transaksionet me këto palë duhet të shpalosen konform me kërkesat e këtij standardi.

Fushëveprimi

1. Ky standard duhet të aplikohet gjatë punës me palët e ndërlidhura dhe transaksionet ndërmjet ndërmarrjes raportuese dhe palëve të ndërlidhura me të. Kërkesat e këtij standardi përdoren për pasqyrat financiare të çdo ndërmarrjeje raportuese.
2. Ky standard vlen vetëm për ato marrëdhënie të palëve të ndërlidhura të përshkruara më poshtë:

- a) Ndërmarrjet, të cilat në mënyrë të drejtpërdrejtë ose tërthorazi nëpërmjet një ose më tepër ndërmjetësuesve, kontrollojnë a kontrollohen ose janë nën kontroll të përbashkët me ndërmarrjen raportuese. Kjo i përfshin holding kompanitë, filialet dhe filialet partner;
- b) Individët që zotërojnë në mënyrë të drejtpërdrejtë ose tërthorazi, një interes në fuqinë votuese të ndërmarrjes raportuese e që u jep atyre ndikim të rëndësishëm ndaj ndërmarrjes dhe anëtarëve të ngushtë të familjeve të cilido individ të tillë;
- c) Individët, të cilët janë personel kryesorë të udhëheqësisë, e këta janë ata persona që kanë autoritet dhe përgjegjësi për planifikim, udhëheqje dhe kontroll të aktiviteteve në ndërmarrjen raportuese, duke i përfshirë drejtorët dhe nëpunësit e lartë të ndërmarrjes dhe anëtarët e ngushtë të familjeve të individëve të tillë; dhe
- d) Ndërmarrjet në të cilat një interes i konsiderueshëm zotërohet, në mënyrë të drejtpërdrejtë ose tërthorazi, nga cilido person i përshkruar si nën b) dhe c) ose ndaj të cilit një person i tillë mund të ushtrojë ndikim të dukshëm. Kjo përfshin ndërmarrjet e udhëhequra nga drejtorët ose aksionarët kryesorë të ndërmarrjes raportuese dhe të ndërmarrjeve që kanë anëtarë qenësorë të udhëheqësisë së përbashkët me ndërmarrjen raportuese.

Duke shqyrtuar çdo mundësi të raporteve ndërmjet palëve të ndërlidhura, vëmendja i kushtohet substancës së marrëdhënies e jo thjesht formës legale.

3. Nuk kërkohet shpalosje e transaksioneve:

- a) Kur transaksionet bëhen midis ndërmarrjeve që janë përfshirë në raportet financiare të konsoliduara të një grupi të kompanive;
- b) Kur transaksionet bëhen midis ndërmarrjeve publike që janë pronë e qeverisë.

Përkufizimet

4. Termat vijues janë përdorur në këtë standard me këto kuptime specifike:

Palët e ndërlidhura - palët konsiderohet se janë të ndërlidhura nëse njëra palë ka aftësi për ta kontrolluar palën tjetër ose për të ushtruar ndikim të madh ndaj palës tjetër gjatë marrjes së vendimeve financiare dhe afariste.

Transaksioni i palëve të ndërlidhura - transferi i burimeve ose i obligimeve ndërmjet palëve të ndërlidhura, pavarësisht se a është ngarkuar çmimi.

Kontrolli - pronësia e drejtpërdrejtë ose e tërthortë nëpërmjet filialeve e më shumë se gjysmës së fuqisë votuese të një ndërmarrjeje, ose interesi i konsiderueshëm në fuqinë votuese si dhe fuqia për t'i udhëhequr - me statut ose me marrëveshje - politikën financiare dhe afariste të udhëheqësisë së ndërmarrjes.

Ndikimi i rëndësishëm - për qëllime të këtij standardi, nënkupton pjesëmarrjen në vendimet e politikës financiare dhe afariste të një ndërmarrjeje, por jo edhe kontrollin e këtyre politikave. Ndikimi i rëndësishëm mund të ushtrohet në mënyra të ndryshme, zakonisht me përfaqësim në bordin e drejtorëve por, po ashtu, për shembull, me pjesëmarrje në procesin e krijimit të politikës ose në transaksionet e mëdha ndërmjet kompanive. Ndikimi i rëndësishëm mund të arrihet me ndarjen e pjesëmarrjes në pronësi, statut ose marrëveshje. Me aksionet e pronësisë, ndikimi i rëndësishëm supozohet të bëhet me 20% deri 50% të interesit në kapitalin e emetuar të ndërmarrjes.

5. Në kontekst të këtij standardi palët në vijim mendohet të mos jenë palë të ndërlidhura:
- a) Ndonëse mund ta kenë një drejtor të përbashkët, dy kompani nuk konsiderohen të jenë të ndërlidhura thjesht, sepse ato e kanë një drejtor të përbashkët, përderisa drejtori nuk ndikon në politikën e të dy ndërmarrjeve gjatë marrëveshjeve reciproke;
 - b) Ndonëse entitetet vijuese mund të ndikojnë në lirinë e aksionit të një ndërmarrjeje ose të marrin pjesë në procesin vendimmarrës të tij, ato nuk konsiderohen palë të ndërlidhura gjatë marrëveshjeve normale me një ndërmarrje:
 - i. Ofruesit e financave;
 - ii. Shërbimet publike;
 - iii. Agjencitë dhe departamentet e qeverisë
 - c) Ndonëse mund të ketë varshmëri ekonomike, marrëdhëniet vijuese nuk konsiderohen palë të ndërlidhura thjesht, për shkak të vëllimit të madh të biznesit me ndërmarrjen
 - i. një klient i vetëm

ii. një furnitor i vetëm

6. Marrëdhëniet e palëve të ndërlidhura janë karakteristikë normale e biznesit. Një marrëdhënie e tillë, megjithatë, mund të ketë efekt në pozitën financiare dhe rezultatet afariste të entitetit raportues edhe nëse nuk ndodhin transaksionet e palëve të ndërlidhura. Për shembull, filiali mund t'i kufizojë marrëdhëniet me një partner tregtar për përfitimin nga holding kompania e bashkëfilialit të angazhuar në tregti të njëjtë sikurse edhe partneri i mëparshëm.
7. Në shumë vende ligji kërkon që pasqyrat financiare të shpalosen rreth kategorive të caktuara të palëve të ndërlidhura. Në veçanti, vëmendja përqendrohet në transaksionet me drejtorët dhe/ose menaxherët e lartë të një ndërmarrje, posaçërisht pagesat dhe huamarrjet e tyre, për shkak të natyrës së mirëbesimit të marrëdhënieve të tyre me ndërmarrjen.

Shpalosja

8. Marrëdhëniet e palëve të ndërlidhura, kur ekziston kontrolli, duhet të shpalosen pavarësisht nëse ka pasur ose jo transaksione midis palëve të ndërlidhura.
9. Në vijim i japim shembujt e situatave, kur transaksionet e palëve të lidhura mund t'i shkaktojnë shpalosjet nga ndërmarrja raportuese në periudhën në të cilën ndodhin:
 - Blerjet ose shitjet e mallrave (të kryera ose të pakryera);
 - Blerja ose shitja e pasurisë së patundshme dhe pasurisë tjetër;
 - Kryerja ose pranimi i shërbimeve;
 - Marrëveshjet për dhënie/marrje në lizing;
 - Marrëveshjet financiare (përfshirë kreditë dhe kontributet e ekuitetit në të gatshme ose në mallra);
 - Kontratat e menaxhmenit; dhe
 - Garancitë dhe kolateralet/shtesat.
10. Nëse ka pasur transaksione midis palëve të ndërlidhura, ndërmarrja raportuese duhet ta shpalosë natyrën e marrëdhënieve të palëve të ndërlidhura dhe:
 - a) Përshkrimin e llojit të transaksioneve;

- b) Paraqitjen e vëllimit të transaksioneve dhe të shumës së involvuar; dhe
 - c) Politikën e formimit të çmimeve.
11. Çështjet e natyrës së ngjajshme mund të shpalosen në tërësi me përjashtim, kur shpalosja e ndarë është e domosdoshme për t'i kuptuar efektet e transaksioneve të palëve të ndërlidhura në pasqyrën financiare të ndërmarrjes raportuese.
12. Nuk është e domosdoshme që të shpalosen transaksionet ndërmjet entiteteve të palëve të ndërlidhura, kur ato përfshihen në të njëjtat pasqyra financiare të konsoliduara.

Data e hyrjes në fuqi

13. Ky standard hyn në fuqi për raporte financiare më ose pas 1 janar 2002.